

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. X. Rosa purpurea, seu mortificatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

fares & Pontifices sub veste Attalicâ hispidum gestârunt A cilicium?

CAPVT X.

Rosa Purpurea, seu, Mortificatio.

S. I.

ROSA Purpurea Pharmacopolis notissima: huic conferenda notissimi nominis, etiam parum venusti, Mortificatio, seu Abnegatio sui. Viri omnibus radicibus evellendis instrumentum aptius ac potentius non est Mortificatio. Summa perfectionis, seipsum opus posse. Virgo caelestis licet maceratione carnis ad tuendam castitatem non egerit, et tamen usa est, ut posteros doceret, quâ ratione cupiditates frenandæ, & inferiores animæ vires restaurandæ sint. Itaque ibi perfectionis cepit virgo, ubi alii desierunt, eamque vitæ rationem tenuit, quæ in se melior, quamvis ipsi non fuerit necessaria. Porrit Domini mater cum filii discipulo gloriari: *Semper mortificationem Jesu in corpore nostro circumferentes, ut & vita Jesu manifestetur in corporibus nostris.*

Hic ego studiosissimum lectorem compello, eique omnium Sanctorum res gestas propono, & hortor, ut ea cum curâ evoluat. Illud denique de Sanctis omnibus, sit scio, affirmatissimè pronuntiabit: Revera hi omnes nec unico quidem excepto, in seipso rigidissimi fuerunt. Hoc uno sibi omnes simillimi, quod eorum nullus in seipsum non noverca fuerit. Horum nemo sibi met indulgit, nemo semet palpavit, mortificationem Domini Iesu in corpore suo circumferabant omnes.

Et quemadmodum pædagogus quammaximè austerus, aut Orbilius plagosus omnes pueri nutus attendit, & quàm primum exerrans oculus, vel lingua promptior, vel manus incomposita, vel gestus non decorus deprehenditur, mox objurgatrix adest ferula, mox oris tonitru percussit; vel minima quæque castigantur: Tales omnino in seipso fuerunt. Sancti omnes, sui ipsorum rigidissimi pædologi, imò hostes acerrimi, quorum hoc unum studium erat, adversarium ledere: hic omnium Sanctorum triumphus fuit, corpus sub jugum misisse, & incommodis affectis quamplurimis.

Virgo beatissima gemitum Mortificationis genus sic exercuit, ut de illâ tunc dici poterit: Non comedit, non dormit. Quod Servator de suo prodiomo Baptista afferuit: *Venit Iohannes neque manducans, neque bibens.* Aded namque modici cibi potusque fuit, ut nec comedis, nec bibisse censeri poterit. Idem de Domini Matre asserendum. De vigiliis illius jam supra demonstratum est. Sicut enim Filius complures noctes pervigilavit precibus, idque secundum consuetudinem, ita Mater minimi fuit somni, & plerumque dimidiam noctem diurnis laboribus assignavit. Nec somni tantum, sed & cibi parcissima fuit Domini Mater, quæ non quadragintadiale, sed septuaginta duorum annorum jejunium celebravit.

Triplex Mortificationis genus in paradiso cepit, cilicia, vigiliae, jejunia. Fames quidem & jejunium est indictum; nam Adamus talem edit boletum, post quem nihil amplius edit in paradiso. Vigiliae coeperunt, nam somnos timor abstulit, & læsæ conscientie vulnus. Cilicia in usu esse ceperunt; vix enim Adam cum uxore pomum admorderat, & mox unde cilicium fumeret, circumspexit; ficus illud suppediravit. Nam folia de ficu planè aspera contulerunt in lectos baltheos, inque corporis rebellionem velarunt.

Jacob cruentâ tunicâ filii Iosephi visâ, induens est cilicium. Achab rex ceteroqui non optimus regum ad Eliæ minas: *Operuit cilicio carnem suam, jejunavit, & dormivit in sacco.* Regum sanctissimus David, tam ciliciis, quàm

vigiliis ac jejunii in suum corpus pugnavit. Testis ipse dignissimus fide: *Ego autem, inquit, cum mihi molesti essent, induabar cilicio, humiliabam in jejunio animam meam. Vigilavi, & factus sum sicut passer solitarius in tecto. Anticipaverunt vigilias oculi mei.* Hæc carnem tacitis insulibus frangunt, hæc à Deo laudata sunt; idque hoc consilio.

S. II.

Cum aliquid nobis amantissimus hic Pater subtrahit, joculari nobiscum & ludere videtur, nam sapius triplo fenore restituit ablatum. Rem oculis subijcio. Herus famuli sui aedes animi causâ ingressus, forè accumbens mensam, crassissimas librales placentas reperit, & Quæso, inquit, quod hoc deliciarum genus est, massam tam malè coctam vorare? non hoc valetudini facit, seponite, & lignario sectori date, qui ferreo stomacho hoc genus massæ digerat; mittam alias è meâ domo. Hac lege nemini gravis est abstinentia à cibo tam illaudato. Elapsis aliquot diebus misit hic Dominus è suâ culinâ collyras tribus aureis incoctas. Hæc popanorum mutatio domesticis omnibus & jucunda & utilis fuit. Addo huic non dissimile.

Amicum ægum & lecto decumbentem invisit quipiam è sincerissimis amicis: cumque jam abiturum pararet, cervicali, tanquam ægum levaturus, aliquot aureos clam supposit. Ægroto proutissimum fuit irasci & vociferari, sed amici reverentiâ continuit se. Cum autem ægroto grabatū erigeretur, inventum est aurum amicissimo furto suppositum. Et nunc, ajebar æger, intelligo non ad vexandum me pulvinar motum. Sic Arcefilaus fecit, qui cognito Apellis Chii duplici morbo, hoc est, paupertate & invaletudine, viginti drachmas secum attulit, & ægroto assidens: Hic nihil est, ait, præter Empedoclis elementa.

Ignis, Aqua, & Tellus, atque Etheris ambitus almi.

Et tu etiam, mi Apelles, incommode cubas. Et unâ cum dicto culcitram moventes, pecuniam subjecit. Hanc anus, Apellis famula, cum lectum sterneret, invenit, & cum admiratione ostendit. Ad quæ subridens Apelles: Hoc est, inquit, Arcefilai fartum.

Hic ego cum Christo interrogem: *Intellexistis hæc omnia?* Sic amantissimus Deus, sic omnino nobiscum agit. Quidquid subtrahit, modò non invidis, id grandi reddit fenore: vult optimus Pater, ut etiam nos ipsi agrè faciamus carni, eique modò cibum, modò potum, modò vestium aliquid, jam aliquid voluptatis, jam & partem somni subducamus, idque cum ingenti emolumento. Nec enim unquam tale quid nobis demimus, quin plura decuplo, centuplo millecuplo reddantur. Nusquam lucrosior est jactura: perdendo acquirimus.

Quod si hoc hominem ratione agentem non moveat, nihil agent omnia sanctorum Patrum volumina, qui omne genus Mortificationis, præcipuè jejunium, miris laudibus extulerunt. Omnium loco sit Augustinus, qui adversus Pelagianos: *Nullus, inquit, sine jejunio vicit diabolum.* Jobum Origenes septem continuos dies jejunio traduxisse asserit. Novæ legis Hesperus Joannes Baptista omnem vitam jejunii exegit. Discipulis suis Dominus Jesus jejunium commendavit his verbis: *Hoc genus demoniorum non ejicitur nisi per orationem & jejunium.* Videte charissimi, ait Hieronymus, quanta sit jejunii virtus, Hieron. l. 2. ut id facere jejunium valeat, quod Apostoli nequiverunt. Mortificationis exterioris caput jejunium. Pharmacis & vian. Pharmacopolis omnibus longè salubrius est jejunium. Hoc spiritum vegetat, hoc corporis deliciis fractum restaurat, hoc illud rationale & Deo placens obsequium.

Perfuassissimus sum, si reipsâ, & quod dicimus, prædicè sciretur, quàm moderatum jejunium Deo atque Angelis complacitum, quàm hoc valetudini salubre, quàm animo fructuosum sit, plurimi aut prandere tantum, aut tantum cenare assuescerent. Initium hujus consuetudinis

fuerunt paulò difficilior est, & sentiri solet. Sed eo superaro iucundissimi progressus sunt. Et sanè plus voluptatis percipitur ab hoc tali jejuniò, quàm si corpus quotidie farciatur ad fastidium. Optimè Cyprianus dixit: Quotquot viros virtutum vidimus, sine jejuniò non legimus ascendisse: nec enim aliquid magnum moliri sunt, nisi abstinencia præcessisset.

Eam ob causam viri feminaeque sanctitatis eximiae, sed & summæ dignitatis, jejuniò labbatino Domini Matrem colere conluerunt: duos tresve nominatim facerit, ut in ore duorum aut trium testium stet omne verbum.

S. Nicolaus Tolentinus omnigenâ virtute, sed abstinentiâ cum primis clarissimus, quavis sexta feriâ & sabbato semel tantum admittebat cibum, pane solo & fonte contentus, idque in æternæ Virginis honorem.

S. Didacus Complutensis a omni sabbato & divinæ Matris pervigiliis pane itemdem & aquâ jejuniûm toleravit.

S. Elisabetha Lusitaniae b Regina, c præter vernum aliaque jejunia pæne quotidiana, diebus quadraginta ante diem Virginis in cælum Assumptæ jejuniò peregit, singulis insuper sextis feriis, divinæ Matris pervigiliis, ac quovis sabbato, pane solum & aquâ inediâ solabatur. d Ita mediam ferè anni partem aquâ & pane solo tolerabat.

Idem fecerunt & faciunt hodieque plurimi, omnis ordinis & dignitatis homines.

§. III.

DA veniam, lector, voci non in Latio nata: seipsam abnegare, seu Mortificare, est alium fieri quàm antea fuerit. Sic alius à seipso evadit timidus, qui fortitudini induit: sic laeivus, & sordidini debitus castimoniam amplexus, priorem se esse nescit: sic gulæ mancipium aut ebriosus, ubi abstinentiam sequi cœperit, priori homini sit dissimilissimus, sit novus, sit alius homo. Hæc Mortificationis ratio est.

Hortatur Placens regius: *Suscipe psalmum & date tympanum.* Perinde si diceret: Accipite eruditionem carminis, & reddite Mortificationem carnis. Congrua commutatio, & pæne necessaria. Quod Origenis acumen confirmat his verbis: *Psalmum divinam doctrinam vocat. Tympanum porrò organum est & pellis confectum. Iubet igitur divinis oraculis sonum congruentem reddere. Accipite spiritualem doctrinam, & reddite mortificationem membrorum.* Optima igitur psalmi & tympani cohesio, optimus doctrinæ & mortificationis nexus. Ad rem Iulius Pelusiotus: *Ex carne nostrâ, inquit, tympanum efficiamus: sic nempe ut nullum præposterum affectum motum habeat, verum terrenis membris mortua & extincta sit. Divinas litteras rectè versat & meditatur, qui corpus castigat, & Deo seipsum mactat.*

Id exemplo suo sanctissimus Moyses firmavit, qui legis divinæ tabulas accepturus quadraginta dies jejuniò confectavit. Ipse de se: *Perseveravi, ait, in monte quadraginta diebus ac noctibus, panem non comedens & aquam non bibens.* Opportunus sanè recipiendæ legi apparatus jejuniûm carnisque Mortificatio. Atque hoc est pro psalmo tympanum exhibere. Eleganter Augustinus: *Noli, ait, extrinsecus pecus, quod mactes inquirere, habes in te quod occidas.* Maçâ elatum superbiæ taurum, macta gibberum avaritiæ camelum, jugula olentem luxuriæ hircum, sacrificia saginatum gulæ vitulum, obtrunca mordacem invidiæ molossum, dilacera pugnam iracundiæ arietem, concrema ignavum pigritiæ alinum. Has pecudes occide, & ritè litasti Deo: his enim victimis delectatur.

Bene ageretur cum homine, si corpus hoc, quo verus homo regitur, tam promptum inhaereret virtuti quàm voluptati: hanc sponte sua sequitur, illam, non nisi imperio coactum. Ceterum quò contumacius est, magisque in vitia propensum, eò fortius sapientiùsque fe-

acisse videri possunt ii, qui illud ut nequissimum mancipium inediâ, labore, verberibus affligentes, rationis jugo subjecerint.

Nec pauci fuere, qui gentilitatis quidem tenebris oppressi, virtutis tamen studio aut necessitate adacti, ætæ gloriæ aucupandæ in suum corpus imperium plane rigidum exercuerunt. Socratem hac in re laudatissimum dicerem, modò ei disciplina Christiana non defuisset, eodemque obtutu defixus. Hac ratione ad fortissimas vires fortiter perferendas corpus animûque sic firmavit obduravitque, ut quidquid tandem eveniret, patienter ferret. Hoc sui vincendi studio non solum insignem patientiam, sed & temperantiam prorsus laudabilem affecit. Atque hac alterâ virtute tantum sibi ipse profuit, ut omne vitæ tempus inoffensâ valetudine traduxerit.

B Illo non multum inferior Diogenes Sinopæus ad eam Diogenæ corpus patientiam alluefecit, ut capite semper aperto, nudis pedibus incederet, soloque regeatur pallio, calor & frigoris æquè patiens, dolii inquilinus, nullius quidem suppellectilis, sed sui Dominus. Sub extrema vitæ tempora crudis etiam carnibus vesci conatus est, ut nihil esset, in quo ministerio alterius egeret sobrius naturæ cultor. O illustria mortificationis exempla! ô verè viros sui victores, modò magistrum habuissent Christum!

Nec in plumâ & epularum luxu nata est Atilii Reguli constantia prorsus admiranda, & contemptus mortis generosissimus. Crebræ fuimēt victoriæ, magnæque virtutum habitus, tam facile illi viam fecere ad mortem, ut captus jam & vincetus, non magis Pænorum levitiam, quàm in acie stans eorum arma petimuerit.

Cato Uticensis vir quantus, quàm edomitis, & ut loquimur, mortificatis animi corporisque sensibus! calores & hives & nudo capite toleravit, iter pedibus fecit, amicis equo sedentibus. Quoties febre laboravit, solus esse voluit, nec quemquam admisit, nisi morbo levatus. Per hæc Mortificationis specimina virtus illa adolescit, quam Reipublicæ civili bello præstitit. Hic ille Cato est, qui septem continuos dies per loca serpentibus infesta ductavit exercitum, non equo, non vehiculo adiutus, sed pedibus, & in primo agmine iter faciens, nec unquam sedens, nisi cum cibum caperet aut somnum.

Hoc prorsus est omne in corpus imperium tenere, nec illi blandiri, sed ut par est pro servo tractare. Quod ubi fit, sum demum animus potestatem suam salutariter explicat. Atque hinc nobilissimum animi temperamentum & moderatio laudatissima subsequitur, quæ in priscis idololatriis ad Christianorum ruborem crebrius eluxit.

§. IV.

FAbius Maximus cum à se quinquies & à patre, avo, Fabio proavo, majoribusque suis seipennumero Consulatum gestum animadverteret, comitiis, in quibus filius suus summo consensu Consul creabatur, quàm potuit constanter cum populo egit, ut aliquando vacationem huius honoris Fabii genti daret: non quòd virtutibus filii dissideret, (erat enim illustris) sed ne maximum imperium in unâ familiâ continuaretur. Quid hac moderatione efficacius aut valentius, quæ etiam patrios affectus, qui potentissimi habentur, superavit?

Quòd si affectus verè mortificatos spectemus, Fa-M. Bibulum vincit M. Bibulus vir amplissimæ dignitatis, qui cum in Syriâ moraretur Provincia, duos egregiæ indolis filios suos à Gabinianis militibus oculos cognovit. Filiorum interfectores ad parentem victos Cleopatra regina misit, ut gravissimæ cladis ultionem suo arbitrio exigeret. At ille oblato beneficio, quo nullum majus tribui

Cyprian de
jejuniò &
lenten, Chri-
sti.

Math. c. 18.
v. 16.

Sur. tom. 5.
in ejus vita

Ordinis

Minorum, à

Sixto V. Ca-

litisbus ad-

scriptus

Chron. Mi-

nor. part. 3.

lib. 5. cap. 1.

b Sen Per-

tugallie.

c Anno In-

vilas 1625.

ab Urbano

VIII in al-

bam Divo-

rum Religi-

d Petrus

Perpinianus

orat. 1. in

eandem Re-

ginam.

Esai. 80. v. 3.

Origenes in
dictum
Psalmum.

Isidor. Pelus.
l. 1. ep. 364.

Dent. cap. 9.
v. 9.

August. in
psal. 50.

tribui poterat lugent, dolorem moderationi cedere coëgit, & nefandos sui sanguinis carnifices, è vestigio ad Cleopatram reduci iussit cum dicto: Potestatem hujus vindictæ non suam, sed senatus esse debere.

Superi: quid in Christianorum optimo desideremus moderatius? quantâ hic affectum mortificationis, nec quidem filiorum iniquissimam eadem vicisci velle, nisi ratione prorsus æquissimâ? Nec aliâ veteri Româ huic diffimiles.

Metellus Macedonicus cum Scipione Africano acerrimè dissenserat, quorum à virtutis æmulatione profecta contentio ad graves testatæque inimicitias progredita est. Nihilominus cum Metellus interemptum Scipionem audisset conclamari, in publicum se proripuit, mœstosque vultu & voce confusus: Concurrite, clamabat, concurrite cives, mœnia nostræ urbis everta sunt. Nam Scipioni Africano intra suos penates quiescenti, nefaria visallata est. Idem filios suos monuit, ut funebri ejus lecto humeros subiacere possit. O Rempublicam pariter Africani morte miseram, & Macedonici tam humanâ tamque civili lamentatione felicem! Eodem enim tempore, & quantum amississet Principem, & quantum haberet, recognovit.

Illis minimè cedit hominis verè mortificati obstupescendum exemplar, M. Marcellus, qui primus & Hannibalem vinci, & Syracusas capi posse docuit. Cum Siculi eum, licet tunc Consulē, acculaturi Romam venissent, Marcellus, quia collega suus Valerius Lævinus fortè aberat, senatum haberi noluit, ne absente altero Consule, timidiore in acculando essent Siculi. Ubi Valerius rediit, Marcellus de audiendis Siculis ultro retulit, eoque de se conquerentes patientissimè sustinuit. Lævinus auditis eorum querimoniis, loco eos tantisper iussit cedere, dum etiam accusatus audiretur, & Patres sententiam dicerent. At Marcellus illos remanere, ut defensionis suæ interesset, coëgit. Utrique parte perorata excedentes curiâ subsecutus est, quod liberius sententiam ferret senatus. Improbatis ac rejectis querelis suis Siculi orantes & supplices Marcellum adierunt, veniamque petierunt, quod suæ provincie jussu executi fuissent, atque ut ab eo in clientelam porrò reciperentur, rogarent. Marcellus quamvis recentissimè lætus, tamen velut jam omnium oblitus, Siculos clementer exceptos tutelâ suâ neutriquam exclusit. Super hæc Siciliam fortius, cum acculatores premere potuisset, eam Provinciam collegæ cessit. O Marcelle, quam nos sanctioribus disciplinis imbutos in roborem das? Date mihi Christianum, qui in adversarios atque acculatores suos tam benevolus sit, & mox eum inter cælitē referemus.

Marcello accensendus jure merito Valerius Publicola, qui ad illud animi temperamentum pervenit, tam victor sui, tamque sibi ipse imperiosus, ut domum suam, licet magnificam, ne malignas suspiciones aleret, totam diruerit, quod loco positâ celsiore arcis speciem populo habere videretur. Nōne quantum domo inferior, tantum victoriâ sui superior evasit?

Quærit Poëta vetus: Quisnam igitur liber? sibi quæ responderet ipse:

Sapiens, sibi qui imperiosus:

Quem neque pauperies, neque mors, neque vincula terrent:

Respondere cupidinibus, contemnere honores

Fortis, & in seipso totus teres atque rotundus.

Talis omnino est homo sui potens, quem nos Mortificationem vocamus, ad omnes labores subeundos teres, ad omnem fortunam tolerandam rotundus. E septem Græciæ Sapientibus Bias: Ille, inquit, beatus est, qui nil concupiscit.

Aliæ sunt hominum profanorum voces. Beatus est,

A ajunt, cui fortuna favet, qui dulci fruitur otio, qui genio servit, & cuncta ex animi sui sententiâ gerit. Affirmant hoc illi, negat constantissimè sapiens Bias, & eos laudat beatos, qui cupidinibus suis respondent & obstitunt, qui animum frangunt, qui nihil concupiscunt. Aliter profectò nulla in hoc orbe felicitas, tranquillitas nulla est. Quis enim tam felix, cui ex sententiâ succedant omnia? solus ille qui in se ipso totus teres atque rotundus, aut rebus utitur secundis, aut adversis exercetur. Illis fruitor, dum Deo placet, his sese attemperat, imò & gaudet varium sibi mortificationis genus offerri. Hoc animi sui pabulum credit, cum à seipso tum ab aliis mortificari.

§. V.

Lancea, quæ Christi crucifixi pectus aperuit, vulnus quidem intulit, sanguinem eduxit, sed dolorem nullum attulit, quia jam mortuum sauciavit: sic ille qui se à corpore abstraxit, & mortificatus habet animi cupiditates, probis convelli, injuriis affici potest, sed ad impatientiæ querelas excitari non potest, jam mortuus est.

Democritus Philosophus, ut Stobæus memorat. Fortis est, ajebat, non solum hostium, sed voluptatum victor. Fortassis rectius eum dixisset fortem, qui non solum voluptates vinceret, sed & omnes animi cupiditates domaret. Tale sapientissimi Salomonis effatum est: Melior est pater viro forti, & qui dominatur animo suo expugnatore urbium. Nimirum

Ardua res vicisse alios, victoria major

Est, animi fluctus composuisse sui.

Multò enim multoque periculosius est, seipsum quam hostem superare, nec propèrâ festinatione fugiendo adversa, nec effuso gaudio secunda sectando.

Beatus Gregorius appositè dixit: Ego David saltantem plus stupeo, quam pugnantem: pugnando quippe hostes subdidit, saltando coram Domino seipsum vicit. Hic ipse David longè fortior fuit, cum injurias à Saul illatas, etsi posset, non vindicaret, quam cum leones & urfos discerperet, gigantem Goliathum fundâ sterneret, gladii ojugularet. Venulus igitur cecinit verissimè:

Latus regnes avidum domando

Spiritus, quam si Libyam remotis

Gadibus jungas, & uterque Pænis

Serviat uni.

Nam, ut Ambrosius loquitur: Graviores inimici sunt mortis, quam hostes infestis. Ita castissimus Joseph Aegypti prorex grandius quid fecit, cum adulterium repudiaret, quam cum toti regno imperaret. Ideo Siracides fidelissimè commonefaciens: Si praestes, inquit, anima tua concupiscentias ejus faciet te in gaudium inimicis tuis. Cupiditates sibi obsequentem eò pertrahunt, quod nec omnes inferorum machinæ possunt.

Nobilissimum prisci scriptoris dictum est: Tantum proficies, quantum tibi ipsi vim intuleris. Est non nemo, qui apud seipsum dicat: Ego precibus, jejuniis vaco, conciones audio, Sacramenta frequenter, stipem in egentes confero, divina sepius cogito, consilia generosa suscipio, optima quæque propono; sed interim vix quidquam proficio: idem sum, qui ante sex, ante duodecim & plures annos fueram, in eodem luteo hæreo, eadem vitia identidem repeto, non melior fio, nihil proficio, nihil. Simillimus sum ægroto, qui molitur surgere, & mox in lectum recidit: Sic ego sapius è vitiis conor emergere, sed in eadem identidem relabor. Quid obsecro causæ Sibi vis inest? Vis, mi Christiane, ut tibi candidissimè respondeam? Ideo nihil proficimus, quia nobis ipsi vim non inferimus. An nescis illud Domini clarissimum: A diebus Ioannis Baptiste regnum calorum vim patitur, & violenti rapiunt illud: Nihil proficies, nec teipsum vinces, nec calum rapies, si violentus non es. Saulus in Paulum, & in alium

Metellus
Macedo-
nicus.

M. Marcellus.
Litus l. 6.
Dicitur.

Valerius
Publicola.
Valer. lib. 4.
cap. 1.

Horat. lib. 2.
serm. sat. 7.
p. 1. m. d.

velis vitam vivere: ad bestias non difficilis est transitus: Mortificationem fuge, & brevi migrabis in bestiam. Sed neque ad Angelos difficile transibis: Vive, quod Paulus precipit, non secundum carnem, sed spiritu facta carnis mortifica, & jam in Angelorum cœtus transibis. Quid autem ingenuit ad Dei similitudinem efformati nobilitate ingenuit, quam ad vitam bestiis simillimam reduci? Fœdum prolixum imperium, ubi ancillatur domina, cum Bernardo loquor, & ancilla dominatur. Grande mendacium, ubi humana facies furorem regit bestie.

§. VII.

Refert Medicorum princeps Galenus, visum à se hominem, qui ad ostium clave referendum manibus ac pedibus properabat. Cum verò fœta clavi non responderet, atque sic ostium referati non posset, homo in rabiem actus, clavem dentibus, commotam abiecit, in januam toto corpore arietavit, demum calcibus quassatam pertundere frustra conatus. Hic furibundus ore spumas vomere, impias voces in Deum jacere, scintillantes oculos huc illuc celerim circumferre, instar canis rabidi latrare, vix à seipso manus abstinere, nec jam hominem agere, sed pantheram, aut catulis raptis tigridem representare. Hoc tam tetrum furiosi hominis spectaculum sic attonuit spectatorem, ut ingenti odio adversus iram concepto, iræ motus tam religiosè omni vitâ caverit, ut eum nemo mortalium unquam deinceps viderit iratum.

Ed nimirum insaniz progredimur, cum Mortificationis frenum excutimus: ita in bestias degeneramus, qui possemus Angelis esse simillimi. Jamque ab experientia certum est, ab unico quandoque indomito affectu totum hominem perfundari. Id in re musicâ videre est. Pullanti cithara malignè responderet, si unica fidium vel rupta sit, vel discorder. Hortatur Plantes sapius: *Psallite Domino in citharâ. In psalterio decem chordarum psallite illi.* At si fidium vel minima non affonnet, concordes periti: ita prorsus si hominis affectus omnes in concordiam conspiciant, unus tamen iracundiz, vel libidinis, vel avaritiæ, aut invidiæ nondum sit perdomitus, jam extincta est omnis suavitas cantus, nulla est harmonia.

Eadem est valetudinis ratio. Medicorum omnium vox non ignoratur, sanitatem ab humorum temperie ac symmetriâ petendam; cum illa solvitur, vel ab unico humorum jam sanitas intercidit: ita salus animæ in temperamento cupidinum consistit. Fortassis gulæ ac libidinis impetus jam frenasti, amorem auri, livoris rabiem, torporis ignaviam jam emendasti; sed tibi forsitan etiamnum dominatur ambitio, & nimium honoris desiderium: ohe nondum sanus! in omnibus licet bene habeas, tamen in uno delinquis, adhuc ægrorâs: nec unquam dici poteris rectè valere, nisi hunc etiam morbidum affectum persanaveris.

Idcirco si tibi ipse consultum velis, nullas vincendi tui occasiones negliges, ubi ubi mortificationis opportunitas se obtulerit, obvis eam ulnis amplectere. Fortasse tibi aliquis præponitur? En optimam occasionem; tu tuam ambitionem hic mortifica. Cibus deest, aut insulsus & malè coctus apponitur? hic gulam impugna. Vestis corpori non ad amissim quadrat? hic superbiz gliscentes igniculos extingue. Est qui tibi acriter contradicat? hic linguæ insolentiam frange. Est qui te reprehendat, aut conviciis imperat? hic animi submissi specimen ostende. Pecuniæ jacturam pateris? hic philargyriæ victoriam monstra. Forma elegans & oculus blandiens ad aspectum aut contactum te provocat? O quisquis es, hic virum te gere, oculos & manus continentes exhibe: illos claudere, has attrahere: mortificationem Domini Jesu in corpore tuo circumfer. Hic Domini pro te crucifici stigmata porta. Servorum fions olim vario charactere, imò & verbis, aut etiam versibus inurebatur.

Tou. I.

A Hinc litterati & stigmatiz dicti. Sic & sanctorum hominum vultus à tyrannis multiplici stigmati inustus. Circumtulerint servi stigmata, & suorum dominorum notas, nobis Domini Jesu placent stigmata: Crux & Mortificatio stigma nobilissimum: hoc recipe, & castiga corpus tuum, sed & voluntatem tuam.

Atque quò melius hoc possis, à parvis incipe. Magnū est in minimis se vicisse. Innumera suadet curiositas, quæ Mortificatio verat. Juber curiositas per fenestras prospicere: non prospice. Occurrit in colloquio quod ostentationi faceret & pompæ si id diceret: ne dic. Occasio est alterum verbis feriendi: ne feri. Dicat cogitatio ut coquum adeas, & quid opsonii parer interrogas: ne interroga. Adest hospes, tu verò quis sit, unde veniat, quò eat, quid rerum hic agat, scire cuperes: ne scire malis. Hortum ingrederis & invitat te flosculus, ut se carpas: ne carpe. Transis arborem & generosum pomum aridect, vultque gratis à te emi & gustari: ne eme, ne gusta. In mensâ ferculum miris blanditiis ad esum allicit: tu manus contine, gulam subtringe, & aut non tange, aut obiter tactum mox dimitte. Mihi crede in his non adeò magnis semet vicisse, est res maximas fecisse, idque cum ingenti promerito. Hæc Deo, hæc calicibus mirifice placent, hæc amplissimis præmiis pensabuntur. Et quamvis nihil peccati foret hæc videre, hæc tangere, hæc audire, his frui, his oblectari, his vesci; magnæ tamen virtutis est, & mercedis longæ maximæ, hæc non videre velle, illa non tangere, his vesci nolle. Nam ut tantò cautius illicitis abstinemus, à licitis etiam nos nonnunquam contineamus.

§. VIII.

Quapropter qui Deo cupi eximie placere, sapius has voces iterat: Domine Jesu, hoc tui amore non intueri, istud non gustare, illud ad aures non admittere statuo. Hic linguam propter te, hic manus, hic pedes coercere: hæc in te judicium meum, in illâ voluntatem meam propter te deferam. Hæc Christiana, hæc sancta sunt, argumenta minime fallacia mentis bonæ; & licet in se minuta videantur, hominis tamen mortificati illustria sunt specimina.

Aqua, quam tres milites in galeâ Regi Davidi attulerunt, inter cupedias & delicias regias numerari non potuit, sed quia Rex David siti suæ imperavit, & aquam effundens libavit illam Domino, rem grandiorum fecit, plus virtutis exercuit, quàm si cellam vino Falerno & Cretico plenam in pauperes dividi jussisset. Tanti est Mortificationis studii vel aquâ abstinere.

Pelagius illustre Mortificationis specimen in re non grandi commemorans: Senex in Thebaide, inquit, unâ cum discipulo exploratæ patientiæ, speluncam habitavit. Atqui consueverat senex sub vespere discipulum sacris præceptis imbuere. Finitâ dictione precabantur unâ ex more, & sic demum cedebant somno. Evenit autem, ut ad senem homines peregrini reviderent, miram illius abstinentionem coram veneraturi. Hos senex humaniter exceptos, ne vanitatum miseriis succumberent, prolixè solatus est. His adventoribus dimissis, suum sibi discipulum sero vespere instruendum sumpsit. Sed quia dicendo jam antè fatigatus fuerat, inter loquendum nictare cepit, & in somnum solvi alticem. Stabat discipulus, & dormientem senem taciturnus spectabat. Altè sopitum excitare viri reverentia non sinebat. Visum est ergo expectare, dum expersiceretur ipse. Hic juvenem non somnus tantum, sed & cogitationes ejuscemodi sollicitabant: Quid hic agis? abi si lens & dormi. Inaniter præstolaris. At juvenis suggestiones hæc repulit, & somnum excussit pro viribus. Sed rediit importunus exactor somnus, redierunt & cogitationes molestæ: at juvenis iterum iterumque restitit & cogitationibus & somno. Idque septies fecit singulari

E e e

lari

lari victoriā sui. Jamque nocte ad umbilicum deductā, senex evigilans, & discipulum insomnem cernens: Quid hic agis, ait, non interim dormitum abiisti? Cui juvenis sedatē: Non Pater, inquit, quia me non dimissum credidi. Cur ergo, ait senex, me non excitasti? Non ausus sum id facere, respondit juvenis, ne importunius turbarem te, Pater. Ita post mediam noctem matutinas preces simul persolverunt. Quibus finitis discipulus demum iussus est dormire. Sed & senex aliquid quietis addidit priori somno. Seni ostentum caeleste objectum est hoc modo: Videbat solum sublime splendore multo vestitum, in eo septem coronarū cernebantur repositae. Hic senex interrogare sibi visus est eum, qui hac monstrabat, Cuinam hac essent parata. Responsum est, Discipulo tuo; Sedes quidem priori vitæ sanctius exactæ destinata est: septem coronas hac ipsa nocte promeruit. Obstupuit senex, & expavit. Mox discipulum accersens: Dic mihi, obsecro, inquit, quid fecisti hac nocte? Juvenis nonnihil territus: Da veniam, Pater, ait, nisi me valde fallo, nihil mali feci. Senex modestiam interpretatus hoc responsū: Ut scias, inquit, mi fili, percunctari non desinam, dum fatearis, quid egeris, vel etiam quid cogitaris hac nocte. Hic optimus juvenis conscientiam suam interrogans, nec ream sentiens, vix inveniebat quid diceret: hoc unum subjecit: Ignosce, Pater, quod sciam, nil feci, nisi quod sexies aut septies a somno graviter impugnatus sum, illudque identidem menti occurrebat, Abi & dormi, sed quia nondum a te dimissus eram, perstiti. His auditis senex continuū intellexit, quod quoties cogitationibus & somno restitisset, toties novam coronam promerisset. Hac dicere tamen ē re discipuli non futurum censuit. Ergo dissimulans quid vidisset, aliis Patribus rem ordine narravit. Pelagius hac omnino verba subiiciens: Discamus, inquit, quia & pro parvis cogitationibus Deus nobis coronam tribuit. Bonum ergo est, ut quis propter Deum in omnibus seipsum sibi extorqueat. Nam regnum calorū vim patitur, & violenti rapiunt illud.

Hoc Seraphico Francisco Christus significans: Si me desideras, inquit, dulcia tibi amarecant, & amara dulcescant. Amarum quod est Mortificatio; tunc verò dulcescit, cum Christi causā suscipitur. Dulcia videntur mundi gaudia, sed amarecant deliciis caelestibus collata.

§. IX.

Mortificatio non honesta solum, nec utilis tantum, sed planē necessaria est, nec in unam tantummodo diem aut hebdomadam, nec in unum duntaxat mensem aut annum, sed in omnem vitam extendat sese necesse est. Quod Bernardus graviter affirmans: Quia, inquit, ita ad unguem omnia a se superflua refectant, nihil se habere putet putatione dignum. Creditemini, si, & data repellant, & effugata redeunt, & reaccendantur extincta, & sopita denud accenduntur. Parum est ergo se mel putasse*, sepe putandū est, in dō (si fieri possit) semper, quia semper, quod putari oporteat (si non dissimulas) invenis. Quamvislibet in hoc corpore manens profeceris, erras, si vitia putas emortua, & non magis suppressa. Addit: Unum in tanto discrimine consilium est, observare diligenter, & mox ut resuscitantur vitiōrum capita apparebunt, promptā severitate succidere. Non potest virtus cum vitiis pariter crescere. Ergo ut illa vigeat, ista crescere non sinantur. Tolle superflua, & salubria surgunt: utilitati accedit quidquid cupiditati demis. Demus operam putationi*. Putetur cupiditas, ut virtus roboretur. Nobis putationis semper est tempus, sicut semper est opus.

In hortis cultioribus rem oculis est cernere. Solent hortulani myrti aliarumque herbarum ductibus diversas imagines in areolis efformare, ut hic quidem herilia insignia, illic leo vel cervus, istic aquila vel struthio-camelus exprimitur: at verò nisi olitor industrius sit, &

A pene quotidie luxuriantem herba comam attondet, brevī nec leonem amplius, nec cervum, nec aquilam, nec struthio-camelum silvescentes frutices representant. Idem prorsus hic evenit: sis leo licet vel aquila, fortis tibi videre, ac tui victor, si tamen non assidue quod exerceat refeceris, si cesset Mortificationis studium, brevī nec leo, nec aquila, sed monstrum eris non abimile Satyro Faunōque, hoc est, homini effreni & pravis affectibus pleno.

Cum dixisset Christus: Si quis vult venire post me, ducet se semetipsum; continuū adjunxit: Et tollat crucem suam, & sequatur me. Non tantum semel iterumque in hebdomada aut mense, aut anno: Quotidie. Nulla dies abeat sine hac Mortificationis linea. Romanus Imperator Titus, quo die in neminem beneficium contulisset, dicere solebat: Amici, diem perdidimus. Non minus ille diem eum perditum credat, quem nullā sui victoriā insignient.

Franciscus Borgias Dux Gandia, ē Duce Societatis Generalis tertius, cibum eo die insuam sibi dicebat, quo corpus nullā mortificatione affecisset. Nec quidem extremum vitæ diem ab hac lege mortificationis eximium volebat. Ita corpori semper bellum movebat, neque unquam deerat, quo sibi malē faceret, juratus sui hostis. Hinc amicos nominabat, quos incommoda vocamus. Pluvias, ventos, frigora, ætus, omnemque cæli intemperiem exceptit lætissimē. Podagræ dolores, acerbos obtretractores, & quoscumque demum mortificationis auctores sustinuit patientissimē. Nec hostem sibi capitaliorem esse censuit quam corpus. Huic magis vexando, arenam calceis & scrupulis injectit, ut eundo pedes offenderet; bruni favente caput & calvitiam aperuit; fervente sole, quod plus uretur, ed lentius incescit. Continuis imbris iter faciens: Quam bellē, ajebat, amici mei me juvant, atque ad edomandam hanc belluam (sic corpus vocabat) adiungunt! Deum rogavit sapius, ut quidquid vita jucundi haberet, in supplicium sibi venderetur: hac ei amaritudo fuit dulcissima. Noctes insomnes ducere, inter lucra numeravit. Quin & in morbo mortificationis usum non intermisit. Catapota seu pilulas non glurie, ut aliis, sed mandere consuevit, ut os & palatum amarore cruciaret, portiones medicas tantō promptius sumpsit, quanto plus horruit: ut, ubi plus olim voluptatis, jam sentiret tormenti; & ut gula tot prius deliciis imbuta, suos jam carnicifex experiretur.

Hoc Sanctorum omnium contentissimum fuit studium, seipsos Mortificationibus assiduis frangere. Et enim probē sciebant, non decere sub spinolo capite membra esse delicata.

Neque verò quisquam terreatur, licet hic multum sentiat difficultatis, licet indolem nactus sit calidam, ferocem, asperam, & domari difficilem: non hæc Mortificationis impedimenta, sed sæpe adjumenta sunt. Quanto prolixior lucta, quanto difficilior pugna, tantō major gloria, tantō illustrior corona. Huc illud Jobi sed apte praverit: Vocem exaltatoris non audit. Quod explicans Gregorius: Clamorem exaltatoris non audire, inquit, est violentiam motibus minimē consentire. Sunt quos improbi exaltatores identidem vellicant, hunc gula, illum iracundia, istum luxuria vehementius invadit, & velut exactor jus suum postulat. Obtunde aures, & tam constanter nega, quam petunt. Nemo est indolis tam indomitæ, quin eam, si velit, vincere possit, & sub jugum mittere. Sed victoriā forsitan rara est? Nullus hic animo cadat, præstat vel semel tantum vincere quam nunquam succumbis hodie? resume animum: cras vinces. Nihil hic turpius quam clypeum abjicere, & pugnare nolle. Hortatur Augustinus, & cum ascendente Domino praeiter in altum nos erigens: Ascendamus etiam post illum, inquit, per vitia & passiones nostras. Et ne quicumque hoc fieri non posse arbitretur, subiungit: De vitiis nostris sciamus.

Mortificatio in omnem vitam extendere debet.

Bernardus. Quia, inquit, ita ad unguem omnia a se superflua refectant, nihil se habere putet putatione dignum.

* Putare, amputare, mortificare hic idem.

* Sibi, mortificationi.

tam nobis facimus, si vitia ipsa calcamus, attollent enim ipsa nos, si fuerint infra nos. His gradibus adjuvi, plurimi magnos ad virtutem progressus fecere. Sapiens dominatur astris, naturæ impetus coërcet, sentit in se malignam indolem, non consentit. Neque verò sensus noxam contrahit, sed consensu.

§. X.

Socratem nescio quis Medicorum curiosius inspe- xit, & hominem libidini ac crapulæ pronum pronuntiavit. Vix manus continuerunt Societatis discipuli, quibus Magistri sui sobria continentia jam pridem perspicillima erat. Hos Socrates reprobaturus: Sententiam, inquit, ne precipitate, o bonis talis enim, qualem hic me depinxit, fuisse, nisi me alium philosophia & virtus fecissent. Miseros nos, o Christiani, o Religiosi, si minus virium & animi ad hanc rem adferamus quam idololatram!

Alexandrum Macedonem Plutarchus aliis Monarchis longe censet antecellere, quandoquidem alii tales finit nati, ille talem suam se dextrâ, vi, gladio, vulneribus, cruore fecerit. Ita prorsus multo majorem illi gloriam assequuntur, qui naturæ suæ malignitatem fortiter conantur vincere, quam qui mitissimam indolem sortiti ad omnem virtutem faciles ducuntur. Nihil proficit, qui nihil in se superat.

Receperat in familiam suam sanctus Ignatius Lojola juvenem acri ac vehementi ingenio, quem sæpius ut pater horruerat: Vince te, aiebat, vince te: Si enim teipsum viceris, cæleste præmium multo cumulatus feres, quam qui animam sortiti sunt virtuti promissam. Cumque hunc ipsum juvenem unus de Patribus, ut minus tractabilem ac turbatorem domus accusasset, Ignatius non ad vulgi iritiam, sed ad prudentiam statuerat dicta examinans: Quæso, inquit, mihi, mi Pater: equidem hunc ipsum, quem tu acriter objurgandum putas, illos ego paucis mellebus proficisse arbitror, quam duos illos anno integro. Erant duo illi suavitatis mortui & candore nemini non amabiles. Ex quo liquet, solidi profectus rationem non ad ingenio sedato, sed à conatu sui vincendi ac studio petendam. Nemo igitur desperet: plus proficit, qui sibi ipse plus resistit.

Coronidis loco, duplex hoc consilium suggero planè necessarium: Si maligniores affectus velis eradicatum ire, parva non negliges, & vlcus tange. Parva, inquam, non negliges: nam si mulcam nolis aut non possis conficere, crede mihi nec elephantum confodies: si nec uno quidem alterove bolo fraudare gulam, si oculorum curiositatem nihil, nisi quod turpissimum est, negare audeas, si non leviora etiam linguæ delicta corrigas, si non etiam scintillas cupidinum Mortificatione sopias, brevi cerues incendium. Aut ergo in minutis etiam te vince, aut in magnis nunquam tui dominus eris.

Deinde, quod dixi, vlcus tange. Sunt qui mortificando se, vitalia nunquam feriant, Ulcus nunquam tangerant. Famem aut sitim mortificas: optimè facis: sed magis deberes appetitum honoris. Tergum flagellis pulsas? Ah cur linguam non flagellis nocentissimam? Verbis & veste humilitatem præstas? Animum oro, animum humilitate imbue. Argenteas lampades aliave munera templis confervas? Rectè hoc quidem, sed interitum non tangis Ulcus, libidines tuas non delinis. Argentum tuum non displicet Deo, sed magis placeret tua castimonia. Hic ulcus tuum est: hoc tange, hic Mortificationis scalpellum applica, parti læzæ adhibe malagma, non sanæ. Sacris peregrinationibus te fatigas? Non malè. Sed melius faceres, si tu domi tuæ maneres, & avaritiam à te aut invidiam in exilium ejiceres. Vigiliis tolerare discis? Optimè. Sed quæso te, discas simul injurias ferre, &c. Ita moneo, Ulcus tange, & eum è tuis defectibus mortificatione perpetuè sanare stude, qui profectum tuum magis impedit. Pharisæi, ut scimus, supersti-

Tom. I.

ciem radebant, ad interiora vix unquam penetrabant. Idcirco Medicus cælestis ulcus eorum tangens: Pharisæe Math. 23: nec, inquit, munda prius quod intus est, calicem & paropsidum, vers. 26. ut fiat id, quod deforis est, mundum.

In regum factis narratur, Amalecitis devictis imperarum à Deo Sauli regi, ne cuiquam parceret, viros, feminas, juvenes, senes, pueros, lactentes & omne pecus gladio meteret: sic enim Deus jussit: Vade & percuti. Reg. 3: 15. Amalec, & demolire universa ejus. Sed divinis iussibus obtemperatum non est. Nam peperit Saul & populus vers. 9. optimis gregibus ovium, & armentorum, & vestibus, & arietibus, & universis quæ pulchra erant, nec voluerunt disperdere ea. Quidquid verò vile fuit & reprobum, hoc demoliti sunt. Hoc Deo nimis quam displicuit. Ideo ipse Samuel Agagum regem Amalecitarum ad se adductum in frustra concidit.

Haud aliter aliqui se mortificant in iis quæ non valde sentiunt, nil releant de vivo, ulcus non tangunt, Agagum non jugulant. Quid igitur tibi blandiris de tuis mortificationibus? Rex Agag etiamnum vivit, superbia tua & impatientia tua nondum finierunt, libidines tuæ nondum expirant, ultionis appetitus spirat adhuc. Agagus Deo in sacrificium offerendus est, hunc macula. Illud in te vitium expugna, quod te potissimum abstrahit à Deo. Mortificationis ferrum in eam animi affectionem stringe, quæ plurimum puris habet aut veneni. Hoc moneo, Ulcus tange.

ACTIONES MORTIFICATIONIS.

1. Prima omnium est, quam modò explicavi, Ulcus tangere. Itaque Mortificationem quâ parte maxime delicatus es aut vivax, eò potissimum dirige. Garulus es? frena linguam. Gulosus es? coërce gulam. Libidinosus es? exteriores sensus omnes cohibe. Fastuosus es? amputa supercilium. Ambitosus es? ad vilia te demitte. Avarus es? pecuniam ut hostis invade. Desidiosus es? ad labores, ad industriam te urge. Eadem de ceteris est ratio.

2. A parvis ad majores se mortificationes assuescere. Qui militiam aspirant, prius arma tractant ludicra, decuriones equestres celebrant, pugna simulacra cient, sic bello se parant. Pari modo ut totas noctes pervigilare discas, unam alteramve horam vigila; ut totos dies esurire possis, prius mitioribus te jejunii exerce: ut maximas injurias tolerare nôtis, patientiam in minimis obfirma. Frange voluntatem etiam in licitis, ut eam tantò potentius abstrahas ab illicitis. Judicium tuum defere in levioribus, ut in feris eò minus illius sis tenax. A mitioribus ad mortificationes insigniores facilis est semita.

3. Cum duplex sit Mortificatio, exterior corporis, interior voluntatis, judicii, pravarumque affectionum; Exterior his ferè actionibus se exerit. 1. Sabbatum, aut pervigilia beatissimæ Virginis jejunio solet colere. Beatus Franciscus à festo die Apostolorum Petri & Pauli usque ad diem Virginis in cælum Assumptæ jejunium quadragesimale inivit: Lusitanæ regina Elisabetha à die S. Joannis Baptiste ad diem festum jam dictum pane tantum & aqua jejunavit. 2. Ab uno saltem alterove ferèulo his talibus diebus abstinere. 3. Cilicium vestem aut cingulum gestare. 4. Aliquid solito decerptum vigiliis addere. 5. Indormire asseri, aut lectum solito duriorern sternere. 6. Funiculis dorso incussis Christi flagra nonnihil gustare. 7. Ad urbem aut suburbana beatissimæ Virginis templa revifere; peregrinationem, præsertim vicinam, ad ejusmodi ædes instituire.

4. Mortificationis vigilans solertia studiosissimè cavet, ne voluptas necessitatis formosam larvam induat, & ita quæ aperta non posset, tecta tam honesto schemate subrepat. Sed tandem deprehenditur hoc furtum.

Ecce 2

Nam

Nam frâus ista hinc patet: Necessitas vilibus & paucis contenta est: voluptas delicatam ambit affluentiam; multis & exquisitis etiam agere satiat.

Quinta.

5. Qui stigmata & Mortificationem Domini Jesu in corpore suo circumferre cupit, is cum Paulo seipsum sæpius accurate scrutatur, ubinam lateat quod mortificandum sit, num Voluntas, num Intellectus seu Judicium ægroter, num sensus exteriores cautius cohibendi, num carnis petulantia severius castiganda, &c. Notitia morbi, principium salutis. Nam qui se it ex stomacho se laborare, pedem sibi non patietur amputari: ita qui in voluntate vitium deprehenderit, illi remedium adhibebit, non intellectui aut iudicio.

Sexta.

6. Mortificatio subinde certo numero gaudet. Sunt, qui trigiesies in die mortificare se soleant, sunt qui sexagesies, sunt qui crebrius, alii rariùs. Aliqui in his insigniora quinque Christi vulnera, alii septem sancti Spiritus dona, alii novem Angelorum ordines, alii ætatem Christi, aut Virginis Matris observant, & pio cultu Mortificationum suarum numerum ad aliquid horum referunt, laudabili prorsus Arithmeticâ: nam quemadmodum David, ut regiam virginem Michol in conjugem impetraret, tamdiu Philistæos insecutus est, dum centum eorum capita colligeret; ita ei, qui beatitudinem velut sponsam ambit, non difficile est, ad numerum suos hostes, pravæ affectiones jugulare. Neque enim hæc Deo velut venditores merces adnumeramus, sed segnitiam nostram hac numerandi ratione excitamus. Quod idem fit in precibus.

Septima.

7. Mortificationem in se nonnihil amaram multâ perfundit dulcedine, si omnes ejuscemodi actus conjungantur Christi cruciatibus, velut obolus thesauro infinito. Exempli causa: Sub initium aut finem, aut dum in actu est Mortificatio, brevi precatiuncula is, qui seipsum mortificat, id omne sic offerat: Domine Jesu, hæc ego guttulam in mare acerbissima Passionis tue defero. Placent tibi propter te, quod ego hic amore tui facio.

CAPUT XI.

Rosa Graculæ seu, Misericordiæ
& Elemosinæ.

S. I.

Rosa, quam Graculam, vocant, latissimis est foliis, sed convolutis foliorum paniculis, nec dehiscens nisi manu coacta, semperque nascenti similis. Huic rectissime, putem, Misericordiam conferimus, quæ foliis valde latis in plurimorum salutem semet exporrigit, nec unquam alios juvando lassescit, semper recens, semper similis nascenti.

B. Maria
omnibus
fuit beni-
gna:Prov. c. 31.
vers. 26.
Damas. de
dorm. Virg.Gen. cap. 36.
vers. 24.Bern. ser. de
Assumpt.
beatiss. Virg.
mibi p. 256.
Invocanti-
bus in ne-
cessitati-
bus non
defuit.

Beatissima Domini Mater, quanto sibi ipsa severior, tanto benignior fuit aliis. Nam quod Salomon ait, lex clementiæ in lingua ejus. Damascenus eam jure merito Curationum pelagus appellat. Illam paradisi arborem, Lignum vite, malè comedendo concoximus; pro illo Deus suppeditavit Venam Vitæ, è qua Christus aqua viva, & omnis Misericordia nobis ac gratia profluxit. Moses Sebeonis filium laudans: Iste est Ana, inquit, qui aquas calidas invenit in solitudine. Nos rectius: Ista est mulier, quæ reperit Misericordiæ thermas. Bernardus illarum saluberrimum calorem sentiens, & ideo ingenti affectu exclamans: Sileat Misericordiam tuam, inquit, Virgo beata, si quis est, qui invocatum te in necessitatibus suis sibi meminere defuisse. Nos quidem servuli tui ceteris in virtutibus congaudemus tibi, sed in hac potius nobis ipsis. Laudamus virginitatem, humilitatem miramur: sed Misericordia miseris sapit dulcius. Misericordiam amplectimur charius, recordamur sæpius, crebrius invocamus. Hæc est enim, quæ totius Mundi reparationem obtinuit, salutem omnium impetravit. Constat enim pro universo genere humano fuisse sollicitam, cui

A dictum est: Ne timeas Maria, invenisti gratiam, magis tuam quam querebas. Quis ergo Misericordia tua, & benedicta, longitudo, latitudo, & latitudinem, sublimitatem & profundam quæ investigare? Nam longitudo ejus usque in diem nostram invocantibus eam subvenit universis. Latitudo ejus replet orbem terrarum, ut tuæ quoque Misericordiæ plena sit omnis terra. Sic & sublimitas ejus civitatis superna invenit reparationem, & profundum ejus sedentibus in tenebris, & in umbra mortis obtinuit redemptionem. Per te enim celum repletum, infernus evacuatus est; instaurata ruina celestis Hierusalem; expectantibus miseris vita perditæ data. Sic potentissima & piissima charitas & affectu compatiendi, & subveniendi abundanti effectus, aquæ locuples in utroque. Ad hunc igitur fontem sribunda properet anima nostra. Ad hunc Misericordiæ cumulum totâ sollicitudine miseria nostra recurat.

Olim ab arcanâ Dei Curia, ab editâ iustitiæ sententiâ nulla fuit appellatio. At verò nunc est ad solum gratiæ & ad tribunal Misericordiæ; nunc superexaltat Misericordia iudicium. Quod insigniter Bernardus explicans: Si criminum, inquit, immanitate turbatus, conscientie fudrate confusus, iudicii horrore perterritus, barathro incipis alforberi tristitia, desperationis abyssos, cogita Mariam. Quam enim clemens nunc erit in celo, quæ tam misericors fuit in terra? Gregorius Nicomedensis: Quotidie, inquit, videbatur ei Angelus loqui & quasi charissima foror matris obtemperabat ei, quæ ambrosium nutrimentum de manu Angeli accipiebat, eoque reficiebatur: victum verò, quem à Patrisfiliis templi accipiebat, pauperibus erogabat.

Elia cibum subministrat corvus, Danieli Angelus, Judæis manna effundunt nubes: quid de Domini Matre dicemus? Palladius, qui vixit ævo Theodosii Majoris, asserit, Apollo & Anuph sanctissimos viros dies noctesque precibus exegisse, atque hinc alimoniam quotidianam ab Angelo accepisse. Atqui nullam gratiam fas est credere concessam servis, quæ negata sit Matri. Hæc ergo divina virguncula suos veluti convivores in templo menduculos, quos etiam parvula ingenti Misericordiâ reficiebat. Potuit hæc virgo dicere, quod Jobus: Ab infantia mea crevit mecum miseria, & de utero labi me matris mea egressa est mecum.

Misericordiam itaque cum eâ adolevisse, jamque illam in celo nobis veniam & gratiam deposcere, Ecclesiæ consensus & nostra fides asserit. Pro hominibus dum vixit, supplicavit. In nuptiis Canæ id factum constat, ubi Filium rogavit, tenuioribus sponis subveniret, idque impetravit. Id ergo jam multo magis faciet in patriâ. Pro aliis supplicare ab amore provenit, atqui amor in patriâ perfectior est, ergo illic pro viatoribus magis supplicatur.

Eruditè Thomas Aquinas: Charitas, inquit, hoc requirit, ut pro aliis oremus. Quod confirmans Chrysostomus: Pro se orare, ait, necessitas; pro altero charitas fraternitatis hortatur. Dulcior autem ante Deum est oratio, non quam necessestas transmittit, sed quam Charitas fraternitatis commendat. Neque aliter Hieronymus: Si Apostoli, ait, & Martyres in corpore constituti, quando adhuc pro se debent esse solliciti, pro aliis orant, quanto magis post coronas & triumphos? Atqui Virgo beatissima à primo, quo vivere cepit momento, plus Charitatis habuit, quam omnes simul & sancti homines & beati Angeli, ergo illa etiam ardentius pro nobis deprecatur, & efficacius impetrat: ita prorsus, ut si illa una & sola quippiam roget, & omne celum reclamaret, uti Angelum Angeli reficere, narrat Daniel, potentior tamen esset Virginis matris deprecatione, quam cælum ceterorum omnium.

Huc pius ille scriptor animum attendens: Mediatrix est, inquit, inter nos & filium, qui nihil illi petenti negat, cum sit illius mater, sed etque ad ejus dexteram, super omnes creaturas exaltata, & ipsi proxima. Seraphinus Firmianus, auctorem velut problema ponens: Cur, inquit, audacior fiduciam in matrem quam in filium erigimus? Cur audacior